

FAKTY

KRESŤANSKÝ MESAČNÍK
03/2007

Rekonštrukcia verejného osvetlenia: nejasné podmienky umožňujú manipuláciu s výsledkami

20. 02. 2007, videní: 738

Motto: Najkrajšie pravdy sú najjednoduchšie (B. Pascal)

O nedostatkoch verejného osvetlenia nehovoria len odborníci, ale ho vnímajú aj mnohí občania miest a obcí. Uvedomujeme si, že verejné, pouličné osvetlenie, ktoré nespĺňa požiadavky STN noriem na osvetlenie, nám komplikuje pohyb vo večerných hodinách, cítime sa menej bezpečne. Nekvalitné osvetlenie súčasne strpčuje každodenný život vodičom a nájomníkom nehnuteľností. Čo je potrebné urobiť pre skvalitnenie a rozvoj verejného osvetlenia? Spýtali sme sa odborníka na svetlo a osvetľovanie na Slovensku, univerzitného profesora Ing. Pavla Horňáka, DrSc.

Verejné osvetlenie má svoj význam. Nový primátor alebo starosta by sa nemal zmieriť s tým, aby boli inštalované za obecné peniaze osvetľovacie zariadenia, ktoré môžu spôsobiť vo vzhľade a okolitom prostredí pozemnej komunikácie situáciu, v rozpore s platnou normou Osvetlenie pozemných komunikácií. Je dobré, že sa začalo aj na stránkach Obecných novín (ON) hovoriť o pretrvávajúcom probléme verejného osvetlenia. Centrum pre Verejné osvetlenie (CEVO) pokračuje v cykle šiestich článkov o verejnom osvetlení, ktorý iniciovala Nadácia Ekopolis a spoločnosť Philips Slovakia. Zámerom CEVO je odstraňovanie bariér rekonštrukcie verejného osvetlenia na Slovensku. Pracovníci CEVO vidia príčinu problémov pri rekonštrukcii VO v absencii služieb v oblasti verejného osvetlenia. To, podľa mňa, nie je celkom pravda. Domnievam sa, že zrekonštruované verejné osvetlenia v Bratislave, Martine alebo Zvolene sú v celom regióne strednej a východnej Európy príkladom ideálnej rekonštrukcie. Bariéry rekonštrukcie verejného osvetlenia na Slovensku máme najmä v postupoch pri verejnom obstarávaní a tiež v zneužívaní autorizovanej inštitúcie, ktorá neraz preceňuje či favorizuje schopnosti *vybraných* trhových subjektov. Podľa súťažných podkladov niekoľkých miest, ako napr. Dobšiná (jún 2004), Žarnovica (jún 2004), Vráble (júl 2004), Krupina (august 2004), Trebišov (november 2004), Stará Ľubovňa (február 2005), Vrbové (jún 2005), Kežmarok (júl 2005), Rožňava (september 2005), Krompachy (november 2005), príslušné pravidlá hry boli príkladom nesplnenia základných princípov o verejnom obstarávaní.

Môžete nám to konkrétnejšie vysvetliť?

V súčasnom systéme posudzovania zhody sa odráža skutočnosť, že v Európskych spoločenstvách uznali odbornú spôsobilosť výrobcov a ich technickú vyspelosť. Pri väčšine výrobkov (najmä elektrotechnických) im umožnili vykonávať skúšanie a posúdenie zhody výrobku, v ich vlastných laboratóriách a nimi samými (modul A zákona č. 264/1999 Z. z.). Súčasne im bola uložená povinnosť vydať vyhlásenie, v ktorom sa deklaruje, že výrobok bol posúdený a spĺňa požiadavky všetkých smerníc, ktoré sa naň vzťahujú, a že je bezpečný. Takýto výrobok sú výrobcovia povinní označiť označením CE. Týmto spôsobom majú výrobcovia zjednodušené uvedenie výrobku na trh, ale zároveň prevzali za svoje rozhodnutie plnú zodpovednosť. Paradoxne u nás, pri uskutočnení výberového konania v oblasti verejného osvetlenia, máme slovenské špeciality.

Alebo verzia normy STN má rovnaké postavenie ako oficiálna verzia európskej normy. Výrobok posúdený podľa takejto normy, možno bez prekážok voľne predávať do ďalších krajín Európskych spoločenstiev. Preto je dôležité, aby príslušná európska norma bola zavedená na národnej úrovni identicky, bez akýchkoľvek doplnkov alebo iných úprav textu, či obsahu. Obsah európskej normy, ktorá sa vydáva v troch oficiálnych jazykoch, môže každá členská krajina ovplyvniť jedine v procese jej tvorby. Pri preberaní európskej normy je členská krajina povinná zrušiť svoje národné normy, ktoré sú s ňou v rozpore. V nijakom prípade nemožno v národnej prílohe uvádzať ustanovenia zo zrušených národných noriem, ako doplnok ustanovení preberanej európskej normy alebo ďalšie nové požiadavky. S týmto faktom, rešpektovaným v celej EÚ, sa niektorí slovenskí

obstarávatelia už pri samotnom oznámení o verejnom obstarávaní, v oblasti verejného osvetlenia, ťažko zmierujú. Robí to problém aj Úradu pre verejné obstarávanie (viď. Výmena svietidiel verejného osvetlenia mesta Krompachy), ktorý si vyžiadal odborné stanovisko od nezávislej organizácie, ktorej názov z nejasných príčin neuvádza. (?)

Čerešničkou na torte je, že zhoda so STN je dobrovoľná, okrem prípadov, keď ich dodržiavanie vyžaduje zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody, o zmene a doplnení niektorých zákonov, alebo iný technický predpis. Pod technickým predpisom treba rozumieť iné zákony, nariadenia vlády, vyhlášky a pod. Odkaz na STN, s ktorými je zhoda povinná, sa uvádza priamo v technickom predpise. Naďalej pokračuje snaha, aby technické normy tvorili hranicu minimálnej bezpečnosti, či už výrobkov alebo služieb, a všetko čo je nad „tým“, je výhodou pre toho, kto výrobok alebo službu poskytuje. Z uvedeného vyplýva, že túto skutočnosť musíme v dnešnom svete rešpektovať a nikdy nič zbytočne nekomplikovať.

Čo je potrebné podľa Vás podniknúť? Aký mechanizmus vo verejnom obstarávaní dokáže objektívne vyjadriť požadované náležitosti?

Stačí, ak uchádzač alebo záujemca na účely zákona o verejnom obstarávaní, vyhlási zhodu s príslušnou právnou úpravou. Tento postup platí pre stovky priemyselných produktov a rovnako aj pre svietidlá. Takto firmy deklarujú, že prezentujú riešenia v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky číslo 308/2004 z apríla 2004, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia. Podobne vyhovujú tie zariadenia, kde firma deklaruje súlad s nariadením vlády Slovenskej republiky číslo 245/2004 z apríla 2004, o podrobnostiach a technických požiadavkách na výrobky z hľadiska elektromagnetickej kompatibility, ak svietidlá obsahujú elektronické konštrukčné súčiastky. Na stránkach ON sme už informovali, že citácie STN noriem v kritériách na vyhodnotenie ponúk vo verejnom obstarávaní môžu ustanoviť zodpovednosť uchádzačov za všetky aspekty elektrickej, tepelnej alebo mechanickej bezpečnosti svietidiel. Na základe vyššie uvedeného je najvyšší čas odstrániť nejasné podmienky vo verejnom obstarávaní pri zadávaní zákaziek na osvetlenie pozemných komunikácií, ktoré umožňujú manipulovať s výsledkami súťaží a s výberom vhodných výrobkov.

Je možné pri verejnom obstarávaní uzavrieť zmluvu bez sprostredkovateľa, teda napríklad kancelárie CEVO?

Áno. Na vypracovanie energetického auditu, štúdie rekonštrukcie verejného osvetlenia a pod. využite profesionálne firmy, ktoré vyhodnotia všetky náležitosti pri zadávaní zákaziek na osvetlenie pozemných komunikácií vo verejnom obstarávaní, bez úhrady nákladov s touto činnosťou – čiže bezplatne? Zmluva bude uzatvorená s tou spoločnosťou, s ktorou podstupujete najmenšie riziko, že nespĺní riadne a načas svoje záväzky. Tento postup zabezpečuje ochranu miest a obcí vo všetkých náležitostiach verejného osvetlenia.

Ďakujeme za rozhovor

Henrieta Hrinková

vzťahy s verejnosťou

NADÁCIA EKOPOLIS
Komenského 21
974 01 Banská Bystrica
tel:/fax: 048-4145259
tel: 048-4145478

Predchádzajúce články z cyklu o verejnom osvetlení, ktorý bol publikovaný aj v Obecných novinách s podporou spoločnosti [Philips Slovakia](#):

[Nekomplikujme súťaže, máme predsa normy!](#)

[Predradník je duša verejného osvetlenia](#)

[Príroda môže mať rada umelé svetlo](#)

[A budíš svetlo!](#)

[Výdavky na osvetlenie – nevyhadzujte peniaze z okna!](#)

[Ako prekonať finančné suchoty](#)

Diskusné fórum:

Pridať komentár

autor: [Lastovka](#) | dátum: 10.11.2007, 18:22

predmet: verejné osvetlenie

Ak hovoríš o ideálnej rekonštrukcii verejného osvetlenia v Martine, ktorá má byť príkladom, tak nevieš o čom hovoríš, alebo si si pomílił Martin s iným mestom.

[Odpovedať](#)

[Tvorba www stránok](#) a [web design](#): [IRIS software](#), generuje [redakčný systém FLOX](#)

© 2005 Fakty.sk